

Loviisan liikenneturvallisuuustyön tavoitteet ja toimenpiteet 2015-2017

Tavoitteiden taustalla on visio turvallisesta liikennejärjestelmästä

Turvallisuus on elämän perusarvoja ja koskee myös päivittäistä liikkumista. Nykyinen liikenne asettaa kaikille osallistujilleen samat vaatimukset, vaikka ihmiset ovat kyvyiltään ja taidoiltaan erilaisia. Valtakunnallinen liikenneturvallisuuvisio mukaan tieliikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla eikä loukkaantua vakavasti liikenteessä.

Visio turvallisesta liikenteestä hahmottelee kestävän kehityksen mukaisen liikenteen: liikenne mitoitetaan erehdyksiä ja virheitä tekevälle, kestävyiltään rajalliselle ihmiselle. Liikennejärjestelmän on tuettava erityisesti toimintakyvyltään rajoittuneita ihmisiä. Visio edellyttää myös koetun turvallisuuden parantamista. Tavoitteena on, että ihmiset uskaltaisivat tehdä arjen matkansa pelkäämättä.

Lähtökohdiltaan visio tukeutuu näkemykseen, että puutteellinen liikenneturvallisuus on laaja kansanterveydellinen ongelma, joka koskettaa ja velvoittaa toimiin monia yhteiskunnan sektoreita.

Kunnan ja valtion toimijoiden tehtävänä, yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa, on luoda edellytykset turvallisille ja vastuullisille valinnoille liikenteessä sekä valvoa yhteisten pelisääntöjen toteutumista. Liikkujien vastuulla on turvallisuushakuinen ja sääntöjen mukainen toiminta liikenteessä. Kansalaisten tehtävänä on myös tuoda aktiivisesti esille havaitsemiaan turvallisuuspuutteita.

EU:n ja sen jäsenmaiden liikenneturvallisuuustavoitteena on puolittaa liikennekuolemat ja vähentää loukkaantumisia neljänneksellä vuoden 2010 tasosta vuoteen 2020 mennessä.

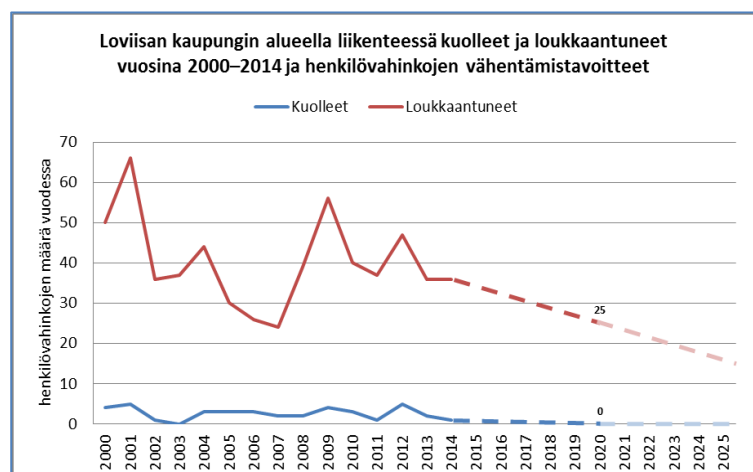
Onnettomuusmääriä koskevat tavoitteet

Loviisassa kukaan ei kuole liikenteessä.

Liikenteessä loukkaantuneiden määrä vähenee jatkuvasti.

Liikenneturvallisuus Loviisassa paranee vuoteen 2020 mennessä niin, että kukaan ei kuole liikenteessä. Vuonna 2020 Loviisassa loukkaantuu liikenteessä enintään 25 henkilöä.

- Millaisilla mittareilla tavoitteen toteutumista voidaan seurata?
 - liikenteessä kuolleiden määrä (Tilastokeskus)
 - liikenteessä loukkaantuneiden määrä (Tilastokeskus)

Liikenneturvallisuustyötä koskevat tavoitteet

I. Loviisan koululaisilla on turvallinen koulumatka.

Turvallisuus on jokaisen lapsen ja nuoren perusoikeus. Vanhemmat, lasten ja nuorten kanssa toimivat sekä päätöksentekijät ovat vastuussa siitä, että lasten elinympäristöissä on turvallista kasvaa, liikkua ja kehittyä. Lapsen valmiudet liikkua liikenteessä itsenäisesti kehittyvät vähitellen. Koulumatkojen turvallisuutta edistävät turvallinen liikenneympäristö, turvavälineiden käyttö, liikennekasvatus sekä kaikille tienkäyttäjille suunnattu tiedotus lapsista liikenteessä.

Luonnollisen arkiliikkumisen väheneminen näkyy terveysongelmina jo lapsuudessa. Kävellessä tai pyörällä tehdyt koulumatkat lisäävät jokapäiväisen liikunnan määrää ja lapsena omaksutut kulkutapatottumukset voivat vaikuttaa valintoihin myös aikuisiässä.

- Miten eri hallintokunnissa voidaan edistää tavoitetta?
 - Sivustustoimi: Liikennekasvatus päivähoitossa, esiopetuksessa ja kouluissa; koulukuljetusten turvallisuudesta huolehtiminen; yhteistyö vanhempien kanssa liikenneturvallisuusasioissa; koulujen lähiympäristön turvallisuusongelmien ratkominen yhdessä teknisen toimen kanssa
 - Perusturva: Vanhempien tukeminen liikennekasvatustehtävässä neuvolassa; liikenneturvallisuusteeman käsittely kouluterveydenhoidossa
 - Tekninen toimi: Koulujen lähiympäristöjen ja vilkkaimpien koulureittien turvalliset ratkaisut; koulujen ja päiväkotien turvalliset saattoliikenteen järjestelyt; joukkoliikenteen turvallisuusnäkökulmista huolehtiminen
 - Kehittämispalvelut: Kouluverkkopäätösten koulumatkojen turvallisuuteen liittyvien vaikutusten selvittäminen
- Millaisilla mittareilla tavoitteen toteutumista voidaan seurata?
 - 7–15-vuotiaiden liikennetapaturmien määrä (Tilastokeskus)
 - Koulumatkojen liikennetapaturmien määrä (Koululaiskysely, THL:n kouluterveyskysely)
 - Koulumatkojen koettu turvallisuus (Koululaiskysely)

• Toimenpiteet vuosina 2015 - 2017:

Toimenpide	Ajoitus	Vastuu	Tilanne
Opettajien ja kouluterveydenhoitajien perehdyttämistilaisuus liikennekasvatuksesta	talvi 2015 - 2016	Sivistystoimi, Perusturva, Liikenneturva (kouluttaja)	
Päivähoitajien ja neuvolaterveydenhoitajien perehdyttämistilaisuus liikennekasvatuksesta	talvi 2015 - 2016	Sivistystoimi, Perusturva, Liikenneturva (kouluttaja)	
Koululaiskuljettajien liikenneturvallisuuksseminaari	joulukuu 2015	Sivistystoimi, Liikenneturva, Poliisi	Tilaisuus pidetään 8.12.2015

Liikennekirjeen laatiminen ja jakaminen 1. luokan oppilaiden vanhemmille	vuosittain, 2015 loppuvuodesta	Sivistystoimi, koulut, Liikenneturva	Sovittu: konsultti avustaa kirjeen laadinnassa
Aktivoidaan vanhempia ja yhdistyksiä järjestämään suojatiepäivystyksiä koulujen alkaessa koko kaupungin alueella	kesä 2016	Sivistystoimi, koulut	
Liikenneturvallisuuksikysely 3., 6. ja 9.-luokkalaisille	vuosittain pyöräilykaudella	Sivistystoimi, koulut	Tehty: 2015 kysely
Liikenneturvallisuuksikyselyn tulosten käsittely opettajakokouksissa ja syksyn vanhempainilloissa	vuosittain elokuussa	Sivistystoimi, koulut	Sovittu: konsultti laatii esittelyaineiston 2015 vastauksista, asiaa käsitellään rehtorikokouksessa loppuvuodesta 2015
Liikenneturvallisuuksiaiheen valokuvauskilpailun järjestäminen 4.-luokkalaisille	toukokuu (pyöräilyviikko) 2016	Sivistystoimi, koulut, Liikenneturva	
Selvityksen laatiminen kouluverkko- ja koulumatkojen vaikutuksesta koulumatkojen liikenneturvallisuuuteen	2016 / 2017	Sivistystoimi	
Liikenneteemapäivän järjestäminen myöhemmin sovittavalla pilottikoululla	syksy 2017 (Liikenneturvallisuuksiviikolla)	Sivistystoimi, Poliisi, Liikenneturva	

Koulujen lähiympäristöjen pienten liikenneturvallisuuksitoimien toteuttaminen (tienlylysten turvaaminen ja ajonopeuksien hillintä)	2016 -	Tekninen toimi, Uudenmaan ELY-keskus	
Päiväkotien ja koulujen saattoliikennejärjestelyiden parantaminen	2016 -	Tekninen toimi, Uudenmaan ELY-keskus	

2. Kävely ja pyöräily lisääntyvät turvallisesti

Kävely ja pyöräily ovat perusliikkumismuotoja, joiden turvallisuuden ja sujuvuuden tulee olla yhdyskuntien ja liikennejärjestelmän kehittämisen tärkeimpiä tavoitteita. Kävelyn ja pyöräilyn ehdoilla rakennettu ympäristö on autoille suunniteltua ympäristöä viihtyisämpi ja liikkumismahdollisuuksiltaan eri väestöryhmille tasavertaisempi. Kävelystä ja pyöräilystä ei synny moottoriliikenteen tapaan häiritsevää melua tai saasteita hengitysilmaan, eivätkä ne vaadi myöskään yhtä paljon tilaa kuin autoliikenne.

Liikunnan puute on merkittävä kansanterveydellinen ongelma sekä lapsilla että aikuisilla. Miellyttävä ja turvallinen liikkumisympäristö houkuttelee liikkumaan omin voimin, mistä seuraa merkittäviä terveyshyötyjä. Koulu- ja työmatkojen tekeminen jalan tai pyörällä on hyvää hyötyliikuntaa. Kansalaisten kunnan kohentuessa yhteiskunta säästää terveys- ja sosiaalimenoissa, työssä jakaminen paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.

- Miten eri hallintokunnissa voidaan edistää tavoitetta?
 - Sivistystoimi: Liikennekasvatus päivähoitossa, esiopetuksessa ja kouluissa; koululaisten pyöräilytaitojen parantaminen osana koulun liikennekasvatusta; yhteistyö vanhempien kanssa kävelen ja pyörällä tehtävien koulumatkojen lisäämiseksi
 - Perusturva: Kävelen ja pyörällä liikkumiseen kannustaminen kouluterveydenhoidossa; kävelyn ja pyöräilyn terveyshyötyjen selvittäminen ja niistä tiedottaminen; kypärän ja heijastimen käytöstä tiedottaminen; kaatumistapaturmien ehkäisykeinoista tiedottaminen
 - Tekninen toimi: Kävelyn ja pyöräilyn väylien laadun ja tienylitysten turvallisuuden parantaminen; puuttuvien pyörätieyhteyksien rakentaminen kävelyn ja pyöräilyn väylien talvikunnossapito; ajonopeuksien hillintä taajamissa; kävelyn ja pyöräilyn näkökulman korostaminen kaavoituksessa ja alueiden suunnittelussa
 - Hallintopalvelut: Kaupungin työntekijöiden aktivoiminen kävelemään ja pyöräilemään työmatkoilla; työmatkapyöräilyn edellytyksistä huolehtiminen; työasiamatkoja pyörällä tekevien työntekijöiden liikenneturvallisuuden tukeminen
- Millaisilla mittareilla tavoitteen toteutumista voidaan seurata?
 - Jalankulkija- ja pyöräilijäonnettomuuksien määrä (Tilastokeskus, TVL, THL)
 - Liukastumisonnettomuuksien määrä (TVL, THL)
 - Kävelyn ja pyöräilyn osuus koulumatkoilla (Koululaiskysely, THL:n kouluterveyskysely)
 - Kävelyn ja pyöräilyn osuus työmatkoilla (Kaupungin työhyvinvointikysely)

- Toimenpiteet vuosina 2015 - 2017:

Toimenpide	Ajoitus	Vastuu	Tilanne
Laaditaan vuosikello asukkaille suunnattuun viisaan liikkumiseen viestintään vuodelle 2016. Sovitaan tiedotuksesta kaupungin viestinnän kanssa (mm. heijastimen ja pyörävalojen käyttö, liukastumisonnettomuudet ja niiden ennaltaehkäisy)	vuosikellon laadinta loppuvuonna 2015, toteutus 2016	Vapaa-aikatoimi, Viestintä, Liikenneturva	Suunnittelukokous marraskuussa 2015

Laaditaan vuosikello kaupungin työntekijöille suunnattuun viisaan liikkumiseen viestintään vuodelle 2016. Sovitaan tiedotuksesta kaupungin viestinnän kanssa.	vuosikellon laadinta loppuvuonna 2015, toteutus 2016	Henkilöstöhallinto, Vapaa-aikatoimi, Viestintä, Liikenneturva	(konsultti avustaa suunnittelussa ja viestinnässä)
Pyörällä töihin -päivän tempauksen järjestäminen kaupungin työntekijöille pyöräilyviikolla 2016	toukokuu 2016	Henkilöstöhallinto, Vapaa-aikatoimi	(konsultti avustaa toteutuksessa)
Kaupungin henkilöstön innostaminen mukaan Kilometrikisa- ja Askeleet -kampanjoihin	toukokuu-syyskuu 2016	Henkilöstöhallinto, Vapaa-aikatoimi	

Keskustan jalankulun ja pyöräilyverkoston kokonaissuunnitelman laatiminen	2016	Tekninen toimi	
Suojateiden parantamistoimien toteuttaminen (suojateiden korottaminen, ajoradan kavennukset suojateiden kohdalla, keskisaarekkeet, suojateiden havaittavuuden parantaminen, tarvittaessa suojatien poistaminen)	2016 - 2017	Tekninen toimi (Uudenmaan ELY-keskus)	
Pyöräpysäköinnin kehittäminen kunnan palvelupisteissä (esim. nuorisotilat)	2017	Tekninen toimi, Vapaa-aikatoimi	

3. Loviisassa on vastuullinen liikennekulttuuri

Jokaisella liikkujalla, olipa kyseessä jalankulkija, pyöräilijä, mopoilija tai autoilija, on oma vastuunsa siitä, että liikenne sujuu turvallisesti. Toisten huomioon ottaminen, liikennesääntöjen noudattaminen, oma ja ajoneuvon kunto ovat asioita, joista vastuullinen liikkuja huolehtii.

Kännykän ja muiden mobiililaitteiden käytön yleistyessä ovat lisääntyneet myös liikkujan tarkkaamattomuudesta johtuvat vaaratilanteet. Liikenteessä pitää kuitenkin olla hereillä: ennakoida muiden toimintaa ja toimia itse niin, että muut tiellä liikkuvat voivat vastavuoroisesti ennakoida omat aiheet. Maltillinen ajonopeus antaa pelivaraa ja tekee muiden liikkujien huomioinnista helpompaa.

Liikenteessä on monia, joilla liikenteessä selviytyminen ja muiden havaitseminen voi olla vaikeampaa kuin muille, kuten esimerkiksi lapset ja vanhukset. Liikkumisen tasa-arvoa ja turvallisuutta edistää se, että eri kulkumuodot otetaan huomioon suunnittelussa. Liikenteen turvallisuutta ja vastuullisuutta edistetään sisällyttämällä teema kunnan palveluita ja asukkaiden hyvinvointia koskeviin strategioihin ja suunnitelmiin.

- Miten eri hallintokunnissa voidaan edistää tavoitetta?
 - Sivistystoimi: Liikennekasvatus päivähoitossa, esiopetuksessa ja kouluissa; koulukuljetusten turvallisuus; yhteistyö vanhempien kanssa liikennekasvatuksessa; päihde- ja liikennevalistus nuorisotoimissa ja toisen asteen oppilaitoksissa
 - Perusturva: Työntekijöiden koulutus ja perehdytys liikenneturvallisuusasioista esim. työterveyshuollossa ja päihdetyössä; ajokunnon merkityksestä ja ajoterveysasioista viestiminen kuntalaisille; liikenneasioiden käsittely ennaltaehkäisevässä päihdetyössä; tiedottaminen lääkityksen vaikutuksista autoiluun; liikkumisen turvavälineistä tiedottaminen neuvoloissa, kouluterveydenhoidossa ja ikäihmisten parissa; liikenneturvallisuuden käsittely hyvinvointisuunnitelmissa ja -kertomuksissa sekä toimintasuunnitelmissa
 - Tekninen toimi: Ajonopeuksien hillintä taajamissa
 - Hallintopalvelut: Liikenneturvallisuusasioista viestiminen kuntalaisille; liikenneturvallisuuden sisällyttäminen työsuojeluun, mm. työmatkatapaturmien seuranta, työmatkojen turvallisuuskartoitukset, turvalaitteiden käytön suositukset, työasiamatkojen aikataulutuksen niin, että matkojen tekeminen turvallisesti on mahdollista; liikenneturvallisuusvaikutusten arviointi palveluverkkouudistuksia suunniteltaessa
 - Kehittämispalvelut: Liikenneturvallisuuden edellyttäminen kunnan hankinnoissa
 - Liikenneturvallisuusnäkökulman sisällyttäminen laadittaviin suunnitelmiin ja strategioihin
- Millaisilla mittareilla tavoitteen toteutumista voidaan seurata?
 - Ylinopeuksien osuus liikennevirrassa (nopeusnäyttötaulukujen tiedot, LAM-pisteet)
 - Alkoholinnettomuuksien määrä (Tilastokeskus)
 - Rattijuopumusten määrä, osuus puhallutetuista (Poliisi)
 - Turvalaitteiden käyttöasteet (heijastin, pyöräilykypärä, turvavyö) (kyselyt, tarkkailut)

- Toimenpiteet vuosina 2015 - 2017:

Toimenpide	Ajoitus	Vastuu	Tilanne
Liikenneturvallisuuden sisällyttäminen Loviisan työntekijöille suunnattuun työhyvinvointikyselyyn	kevät 2015	Henkilöstöhallinto	Tehty 2015
Liikenneturvallisuussivujen perustaminen Loviisan kaupungin internet-sivuille (suunnitelmatyön raportointi)	syksy 2015	Tekninen toimi, Viestintä	Sovittu: konsultti kokoa sisällön
Liikenneturvallisuuden tavoitteiden, toimenpiteiden ja seurantamittareiden sisällyttäminen hyvinvointikertomuksiin ja -katsauksiin	syksy 2016	Perusturva	
Liikenneturvallisuusvalituksen käsittely neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon toimintasuunnitelmissa	kevät 2016	Perusturva	
Päätä itse! -hankkeeseen osallistuminen (Nuorten Akatemian ja Liikenneturvan yhteishankkeen tavoitteena on ehkäistä nuorten riskikäyttäytymistä ja liikenneonnettomuuksia)	2016	Sivistystoimi (oppilaskunnat), Vapaa-aikatoimi	
Moporeittien tarkistukset ja mahdollisista muutoksista tiedottaminen	kevät 2016	Tekninen toimi	
Nopeusnäyttötaulujen keräämän nopeusdatan analysointi ja tilanteesta tiedottaminen	2016	Tekninen toimi	
Turvallisuuden käytön seurannan käynnistäminen	2016	Tekninen toimi	
Keskustan katuverkon kokonaisvaltaisen rauhoittamissuunnitelman laatiminen (mm. ajonopeuksien hillintä korotetuilla katujaksolla ja liittymäaluein, tienlytysten turvaaminen hidastein, katutilan kaventaminen ja tiejaksojen muuttaminen yksisuuntaisiksi)	2016	Tekninen toimi	
Keskustan katuverkon ajonopeuksia hillitsevien ratkaisujen toteuttaminen	2017-	Tekninen toimi	
Suunniteltujen nopeusrajoitusmuutosten toteuttaminen ja niitä tukevat rakenteelliset toimenpiteet	2016 - 2017	Tekninen toimi	
Liikennevalvonnan teemat ja niistä tiedottaminen (suojatiet, turvavälineet, ajoneuvon kunto)		Poliisi	

4. Ikäihmisten ja vammaisten liikkumismahdollisuudet turvataan

Eläkeikäisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti. Vuoden 2015 alussa Loviisalaisista 16 % (n. 2 500) oli 70-vuotiaita tai vanhempia. Tilastokeskuksen ennusteen vuonna 2030 heitä on Loviisassa noin 4 000, neljännes asukkaista.

Väestön ikääntyessä on huolehdittava siitä, että ikäihmisillä on riittävästi liikkumismahdollisuuksia ja että heidän liikkumisensa on turvallista. Iäkkään lähiympäristön tulisi olla esteetön ja sopiva paitsi asiointiin myös ulkoiluun. Liikenneympäristön selkeys ja esteettömyys auttaa myös eri tavoin vammaisten ja toimimisesteisten loviisalaisten liikkumista ja arkea.

Säännöllinen liikkuminen ulkona virkistää mieltä, kehittää tasapainoa ja lihasvoimaa sekä parantaa liikkumisvarmuutta. Asioiminen, harrastukset ja ystävien tapaaminen pitävät yllä vireyttä ja hyvinvointia, eikä liikenne saisi olla liikkumisen este. Lähiliikuntaympäristössä tulisi olla riittävän tiheästi penkkejä ja sopiva valaistus. Kulkureittien tulisi soveltua apuvälineillä liikkumiseen ja olla talvella sulat tai hyvin hiekoitetut. Esteettömien reittien muodostuminen edellyttää pitkäjänteistä yhteistyötä liikenne- ja piha-alueiden sekä kiinteistöjen suunnittelun ja toteutuksen kesken.

Selkeät liikennejärjestelyt auttavat myös ikäkuljettajia. Suurin osa ikäkuljettajista korvaa normaaleja iän tuomia muutoksia ajamalla varman päälle ja välttämällä hankalia ajo-olosuhteita. Ikäkuljettajia tulee kuitenkin tiedottaa ikääntymisen vaikutuksista ajokykyyn ja ajamiseen sekä ikäautoilijan tyypillisistä vaaratilanteista ja siitä, miten niitä voi välttää. Ajoneuvotekniikan kehittyessä yleistyvät erilaiset kuljettajaa tukevat ratkaisut, jotka auttavat myös iäkästä kuljettajaa.

- Miten eri hallintokunnissa voidaan edistää tavoitetta?
 - Perusturva: Iäkkäiden tiedottaminen ikääntymisen vaikutuksista ajamiseen, liikkumisen apuvälineistä sekä kävelyn ja pyöräilyn terveyshyödyistä, kotihoidon työntekijöiden osaamisen kehittäminen
 - Tekninen toimi: Ajonopeuksien hillintä taajamissa, liikennejärjestelyjen selkeyttäminen, liikkumisympäristön esteettömyyden parantaminen, kävelyreittien kunnossapito ja valaistus
 - Hallintopalvelut: Liikenneturvallisuusasioista viestiminen iäkkäille
- Millaisilla mittareilla tavoitteen toteutumista voidaan seurata?
 - Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden yli 65-vuotiaiden määrä (Tilastokeskus)
 - Yli 65-vuotiaiden kävelyn, pyöräilyn ja autoilun onnettomuudet (Tilastokeskus)
 - Heijastimen ja pyöräilykypärän käyttö yli 65-vuotiaiden keskuudessa (kysely vanhusneuvoston toimesta?)
 - Yli 65-vuotiaille tapahtuneiden kaatumistapaturmien määrä (THL?)

- Toimenpiteet vuosina 2015 - 2017:

Toimenpide	Ajoitus	Vastuu	Tilanne
<i>Ikäihmisten parissa työskentelevien (mm. kodinhoito, ulkoiluystävät) perehdyttämiskoulutus</i>	<i>Loppuvuosi 2015</i>	<i>Perusturva, Liikenneturva</i>	<i>Tilaisuus pidetään 3.12.2015</i>
<i>Ikäautoilijan kuntokurssin (2x3h) järjestäminen</i>	<i>Loppuvuosi 2015</i>	<i>Perusturva, Vanhusneuvosto, Perusturva, Liikenneturva, poliisi</i>	<i>alkuvuodesta 2016</i>
<i>Liikenneturvan ”Sairaudet ja lääkkeet liikenteessä” tietopakettin hyödyntäminen vanhustyössä</i>	<i>Loppuvuosi 2015</i>	<i>Perusturva, Liikenneturva</i>	
<i>Avaimet arkipyöräilyyn kurssin järjestäminen iäkkäille</i>	<i>kevät 2016</i>	<i>Perusturva, Vanhusneuvosto, Vapaa-aikatoimi Liikenneturva, poliisi</i>	
<i>Esteettömyyden parantamisen suunnittelu Loviisan keskusta-alueella</i>	<i>kevät 2016</i>	<i>Tekninen toimi, Perusturva</i>	
<i>Esteettömyyttä parantavien ratkaisujen toteuttaminen yhdessä kiinteistöjen kanssa</i>	<i>2017 -</i>	<i>Tekninen toimi</i>	

